

מא

פרוטוקול מס. ב/19
מישיבת ועדת הכלכלה
מיום ג' י"א שבט תשי"ג - 27.1.53
בשעה 11.00

חברי הועדה:

משתתפים:

- היו"ר ס. בנטוב
- י. אורי
- ב. אזוביה
- ב. אבניאל
- ס. חזני
- א. כהן
- ד. לבסיץ
- ש. פרלשטיין
- ד. פלדמן

סניפים:

שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין
ד"ר לוינטל - מטעם משרד המסחר והתעשייה

סקירת שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין

סדר-היום:

היו"ר ס. בנטוב:
אני פותח את הישיבה, ומברך את שר המסחר והתעשייה, שהזמין אותנו לישיבה זו בכדי לשמוע מפיו על ההתפתחות האחרונה בתעשייה וגם על תכניותיו להבא. כולנו היינו מודאגים מכמה סימפטומים שנראו בתקופה האחרונה, כגון: צמצום הייצור, סגירה מלאה או חלקית של חלק מהמפעלים התעשייתיים, הבאת סוברים מוגברים, מחסור בחמרי גלם והאבטלה הקטורה בכך ובעיקר - תנודות גדולות במחירים.

כל הבעיות הללו דורשות איזה שהוא הסבר, והיינו רוצים לשמוע משר המסחר והתעשייה קודם כל את נתוח המצב לפי דעתו ומה הם האמצעים שמשרדו חושב לפקוט בהם כדי להתגבר על התופעות הללו.

אני מבין שקודם נשמע את סקירה השר

ואחר כך נעבור לשאלות.

שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין: ארזוני הי"ר, רבותי,
אני אמנם תאילתי לי את הסקירה הזאת בסובן ידוע באופן יותר חב ובסובן ידוע יותר מצומצם, מפני שחלק מהשאלות שהיו נגד בהן, אינן נוגעות למשרדי בלבד, אלא הן הרבה יותר שאלות של הממשלה כולה, ואני חשתי שאתם רוצים לשמוע קודם כל מהו מצב העניינים ששיכיים באופן יסיר למשרדי. אבל אני יכול לנגוע גם בשאלות אלו; נראה עד היכן נגיע. השטח הוא רחב, ואינני יודע אם נספיק בישיבה אחת. אני כמובן עומד לרשות הועדה לשם המסך הדיון, אם יהיה צורך בכך.

ישנם פרטים שעדיין אינני מתמצא בהם, ואם תהיינה אחד כך שאלות על עניינים יותר מפורטים, ד"ר לוינטל יענה עליהן.

קודם כל בדצוני לומר, שהמדיניות הכלכלית החדשה של הממשלה - הממשלה הקודמת בסובן - מפברואר אשתקד, הביאה לידי כמה תוצאות שמהוות עכשו את הבסיס של הפעולה ברגע זה. אחת התוצאות, זה בסובן המצב התקציבי, שאין זה מתפקידי לדבר עליו עכשו. אל המצב התקציבי בסובן זה מספיע על העניינים שמשרדי מטונה עליהם. בסובן זה שיותר ויותר במשך הזמן הזה האוצר נשען על העלאות מחירים על מצרכים שהממשלה קונה ומוכרת וגם על העלאות של מכס ובלו, שהן מתבטאות בסובן גם בן בעליית מחירים, ולזה יש גם כן תוצאה בוספת, כי אם אנו דורשים מחירים גבוהים יותר בשביל מספוא, החקלאות גם כן דורשת מחירים גבוהים יותר בשביל התוצרת שלה. עד שאנו עומדים בפני תופעה, לכאורה מפתיעה, שלמרות המדיניות הדפלאציונית שהיתה צריכה להביא בסלב מסויים לידי הקפאת המחירים, ואפילו לידי הורדת המחירים, למרות זה המחירים מוסיפים לעלות, ועובדה זו נובעת מצרכי האוצר. אמנם אין זה מקבל את הצורה שאנו עובדים מסער א' לסער ב' ומסער ב' לסער ג'. אם זה אינו סדויק, הרי זה למעשה בסוי אחר להעלאת מחירים. ובהצאת שר האוצר היום בכנסת, הוא יבהיר את הצד הזה של העניינים וגם יגיד כיצד הממשלה מתארגנת את המסך העניינים האלה, כי מצד אחד אנו משוכנעים שלא נוכל לתת לאורך ימים מצרכים חיוניים כל כך הרבה למסך. מהמחיר האמיתי. אנו נותנים לחד אחד בשליש מהמחיר שהוא עולה לנו, ומצרכים אחרים גם כן לא במידה כזאת אבל בחצי או ברבע מהמחיר.

אם אנו קובעים את המחיר לפי הקורס לירה ידולר, שהוא בעצמו קורס רשמי, אבל באיזו מידה הוא מתאים לקורס הדיאלר, איט אינו יכול להגיד, מי אין קורס דיאלר, יש קורס רשמי, ישנם 3 קורסים רשמיים, אבל ישנם 1000 קורסים בלתי רשמיים, ולא רק הסער הסחור שמסתובב בסביבות של 2,500-2,300 ל"י. אבל הממשלה בעצמה הרשתה הרבה שערים אחרים מלירה וחצי, שתי לירות, שתי לירות וחצי ועד 4 לירות. שהוא הסער לחלוף סחורות; ואנו לעתים קרובות מסכימים למחירים כאלה של סחורות, שאנו מביאים מהחוק, ולפי החשוב זה מתבטא בטעה של כמעט 4 לירות הדולר, וישנם טוענים שלפעמים זה יותר, אבל זאת אינני יודע.

לכניא: האם אלו הן סחורות חיוניות?

שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין: בעניינים כאלה קשה לשפוט על חיוניות, כי
אם אנו עושים חלופים כאלה, איננו חפשיים לקבוע מה נקבל, כי קודם כל אנו רוצים לייצא, והמדינה שאלינו אנו רוצים לייצא מצרך מסויים אומרת לנו; לעומת זאת אני מוכנה לתת לכם **מסחר** אלה ואלה, וזה לא תמיד מה שאנו רוצים. אך היות ואנו מעוניינים ביצוא אנו מביאים לפעמים דברים לא כל כך חיוניים. לעומת זה, במצרכים אלה הסער הגבוה אינו מזיק כל כך, כי לפעמים אלה הם מצרכים שהמחיר אינו חשוב גיואינו נכנס לאינדקס. אבל אינני אומר שזה מצב אידיאלי. אני רק מציין לעת אלה את העובדות מבלי להביע דעות או הערכות.

אני דברתי על כך מפני שהשאלה של המטבע מספיעה בסובן הספעה מכרעת כמעט על כל העניינים שמשרדי צמין לטפל בהם, והשאלה הזאת נמצאת בדיון בממשלה. בתמנתה ועדה מיוחדת שבוחנת עכשו את מצב המטבע וגם את האפשרויות של שחרור חלקי של הפיקוח על המטבע. אבל העניינים עודם נמצאים בדיון, ואינני מציע לפתוח צליכוח דוקא על זה פה במיוחד, כי העניין למעשה שייך יותר לאוצר מאשר למשרדי.

אני מאתי לדבר על כך בקשר עם התפתחות
תנועת המחירים. המטרד שלי עד עכשו, וכנראה, עוד יהיה אחד המכשירים
סטטפקים הכנסות לאוצר. העניין אינו מוגבל רק בהעלאת מחירים של מצרכים,
שהאוצר או הממשלה קונה ומוכרת, את תחת השם של קרן ההטוואה הטילו במסך
הזמן מחירי יתר על הרבה מצרכים. אם יהיה צורך, מר לוינטל יוכל למסור
על כך פרטים. העניין סתתכם בטכומים גדולים. אג

בהתחלה שיטטה קרן ההטוואה את המטרה ליצור
מחיר אחיד בטביל מצרך מסויים שקנינו במחירים שונים במקומות שונים.
היות והדברים היו תחת פיקוח, קצוב וחלוקה, היה נחוץ ליצור מחיר אחיד
על ידי כך שקבעו מחיר ממוצע. זו היתה המטרה המקורית של קרן ההטוואה,
גם כמובן זה הקרן שיטטה את המטרה להטיל מחירים יותר גבוהים - מחירי
קניה - על מצרכים לא כל כך חיוניים, כמו, קפה ותה, ולהוזיל לעומת
זה את מחירי המצרכים החיוניים יותר. אבל המטרה הזאת טושטטה במידה
מסויימת במסך הזמן וקרן ההטוואה שטטה פשוט בכדי ליצור מעין מכס בלתי
רשמי ולהטיל מחירי יתר על כל המצרכים.

על שיטה זו אנו מנהלים עכשו ויכוח
במיוחד, כי כוונת הממשלה היא כמובן להגיע לידי ייצוב המחירים, ועוד
אינני יודע מתי זה יהיה. על כך ירצה שר האוצר היום. העניין אינו פשוט
כל כך, כי אחרי שכבר הלכנו בשיטה זו, העלאות אלו מספיעות כמובן על
שטחים אחרים ולא רק על שטחי הייצור שלהם אנו מספקים חמרי גלם. זה מספיע
גם על שטחים אחרים, תחבורה, דאר וחשמל, ובשטח החשמל, זה מעניין, חשבון
שצריכים לאעלות את המחירים. לפי המוסקיים שסיפלו בזה, זה הכרחי.
אבל זה נובע לא רק מהערכת הרכוש והאסורטיזציה - אינני יכול להכנס
לזה כי אינני יודע את הפרטים - אבל בין היתר ההתיקרות נובעת גם מזה
שהממשלה לוקחת עכשו מחברת החשמל מחירים בעד דלק שהם יותר גבוהים מאשר
הפרש בין שער ב' ושער ג'. זהו גם כן, למעשה, מכס סוסתר.

וכל זה נובע בראש וראשונה/עקב המדיניות
החדשה של הדפלציה שנוצעה בראש וראשונה על ידי העלאת מחירים, המצב
התקציבי עודער. אולי אחדים סכס יזכרו, שאנו דברנו על כך בזמנו, שזו
צריכה להיות התוצאה, - ויש גם תוצאות רצויות מזה - אבל התוצאה השלילית
משיטה זו של הדפלציה היא כמובן בזה, שהמצב התקציבי עודער, וההכנסות
הרביעות אינן מספיקות לכסות את ההוצאות. ועכשו אנו כמובן עומדים בפני
הכרח - מצד אחד, לקצץ את ההוצאות; ומצד שני, להגדיל את ההכנסות. לדעת
צריך להגדיל אותן לא בצורה של העלאת מחירים, אבל על כך עוד יהיו דיונים
בכנסת כאשר הממשלה תביש את התקציב החדש, וזה לא צריך כל כך רחוק. אז
הכנסת תוכל לערוך דיון ארוך ופעמיים על כל הבעיות הללו, שאני לעת עתה
רק נובע בהן בכדי להסביר מהי הסיבה האמתית להעלאת המחירים עכשו, למרות
המדיניות הדפלאציונית. הסיבה היא סיבה פיסקלית ולא כלכלית. המחירים
בעולם יותר ירדו מאשר עלו, ולפי זה למעשה היתה צריכה להיות יותר ירידת
מחירים מאשר העלאת מחירים. אבל המצב התקציבי והצרכים של האוצר הביאו
לידי כך שאנו עשו עדיין עומדים בפני פרובלמות של עליית מחירים.

התוצאה השניה של המדיניות החדשה היתה בזה
שכמו כל מדיניות דפלאציונית, היא הביאה לידי צמצום הביקוש, ובינתיים
המלאי למרות הכל ובכל זאת, גדל ומצב המלאי קצת יותר מביש את הדעת
מאשר לפני שנה. אנו עומדים בפני תהפעה, לעת עתה לגמרי חדשה במסך
שלנו בייחוד בתעשיה, שכמעט בכל ענפי התעשה ההיצע עולה על הביקוש.

מצד אחד/נתן לנו את האפשרות לבטל
את הפיקוח על רוב מוצרי התעשיה, עכשו כמעט על כולם; מצד שני יכולנו
לחסל את שיטת הנקודות בשטח מוצרי טרכסטיל. בשארנו עוד כמה מוצרים
שעליהם נבטל את הפיקוח היום, או שכבר בטלנוהו. ישנו עוד פיקוח של
מחירים על סחורות "לכל ועל מחירי חמרי גלם שהממשלה מספקת לתעשיה
במיוחד בטביל ייצור מוצרי "לכל". באופן כללי, הפיקוח על מוצרי תעשיה
כמעט כולו בוטל.

אבל הצד השלילי של המצב, שהוא כשלעצמו
רצוי, וגם מדיניות הממשלה - גם הקודמת - היתה מכוונת אליו, וזוהי כמובן
מידה מסויימת של אבטלה גם בשטח התעשיה. עוד לפני חודש ימים הכל חשבון

שהסיבה היא במחסור בחמרי גלם - וישנם בתי חרושת או תעשיות שבהם חסרים חמרי גלם - אבל הסיבה העיקרית והאמיתית היא זו שעכשו המכירה היא לקויה. ההסתערות על המוצרים נפסקה, והתעשייה מתקשה עכשו למכור. גם מזה אנו מקוים לתוצאה רצויה בסטח המחירים.

לטרות העלאות במחירים, שאתם יודעים עליהן, יש עוד ויכוח אם באופן כללי הרמה הממוצעת של כל המחירים במדינה, באמת עלתה, מפני שיטנם דברים אחרים סידרו, עד שכמה מהמוסחים שלנו מוענים, שלמעשה הרמה הממוצעת של המחירים נשארה מה שהיתה. אבל על כך אינני רוצה עכשו לפטוק הלכות, כי אינני בטוח עדיין במה שמצאו המוסחים האלה.

זה לא משתקף באינדקס?

מ. חזני:

שר המסחר והתעשייה פ. ברנשטיין: האינדקס אינו מקיף את כל המחירים ואני מדבר על הרמה הממוצעת שמקיפה את כל הדברים שאינם באינדקס, כמו, מחירים של נכסים שגם כן כלולים במחיר הממוצע.

התוצאה של המדיניות הזאת שמצד אחד היא רצויה ומצד שני היא שלילית, זוהי האבטלה. ועוד אינני יכול להגיד בדיוק כיצד אנו נתגבר על כך, כי לעת עתה אנו עוד מוכרחים להמשיך בתהליך הפלציוני. פירוש הדבר, לא להרחיב את אמצעי התשלום שנמצאים במדינה. מה זאת אומרת לא להרחיב? - לא להדפיס כסף חדש; זאת אומרת, לא להוציא מטרי אוצר וסטרי מקרקעים. ועל כך יש החלטה בחושה בממשלה לא לעשות זאת; מסיוחד גם מפני שלא נוכל להגיע לידי הבראה בסטח של המטבע החוץ, אם לא נקפיד על כך שלכל הפחות בזמן שנעשה את האמצעים האלה, אמצעי התשלום שנמצאים במחזור - כסף ופקדונות - היקפם לא יגדל. משום כך אני חושב שאנו עוד עומדים בפני תקופה מסויימת של דפלציה עם כל התוצאות הסליליות של כל דפלציה. אולם לדעתנו, זהו תהליך של הבראה שצריך לעבור אותו, ורק מה שאינני יכול לומר זה - כמה זמן זה יקח.

מה הם האספקטים הפיסקליים והתקציביים של המצב הזה - אין זה מתפקידי להסביר עכשיו, אבל ברור שנצטרך למצוא הכנסות, נאמר, בשטח אחד מאשר על-ידי העלאות מחירים, ולדעתי זה צריך להיות במיוחד מס הכנסה, שלדעת כולם יש לעשות בו ריאורגניזציה גמורה. גם על כך אין

מתפקידי להאריך בדיבור, כי זה נרגע יותר לאוצר. אבל יש לי דעות מאד מסויימות בעניין זה, כי עד עתה - מתוך ליקויי האדמיניסטרציה הגדולים - חלק גדול של מס ההכנסה אינו נקבע. ועם דרגות נמוכות יותר ואדמיניסטרציה מתאימה, אפשר להטיג מס הכנסה הכבדות גדולות יותר מאשר מס זה מכניס כיום. בסנה זו תגיענה הכנסות מס הכנסה ל-50,000,000 לירות, וזה בטעה טובים את

המס בעיקר רק ממקבלי סכר. יתכן שאני מפריז קצת, אבל על כל פנים בכל יתר השטחים, המס אינו גבבה לפי מה שהחוק מצווה, והדרגות שעל הנייר - אם הן יפות או לא יפות - הן 60-70-80 אחוז במצאות על הנייר בלבד. זאת אפשר לתקן. וישנם אנשים שחושבים כי ביחס להכנסות מס זה אני יותר מדי אופטימי, אבל על כל פנים, צריך לעשות את השינוי בכיוון זה - זה בסבילי למעלה מכל ספק. אם נעשה זאת, גם שאלת המחירים תקבל צורה אחרת ואספקט אחר.

בינתיים, בתחום קרן ההסוואה שלנו אנו כבר מסתדלים לעשות שינויים אחדים, שימנעו קפיצות של מחירים, ואם גם אי-אפשר להגיד ברגע זה בדיוק היכן הקץ, נדמה לי שעל כל פנים בזמן הקרוב נוכל לרסן אותן.

ועכשיו, אני מניע. לעניינים הנוצעים באופן יותר יסיר למסדר המסחר והתעשייה. וכבר אמרתי משהו על ביטול הפיקוחים. עד עכשיו, חוץ מהנסיון הבלתי-מוצלח עם בשר העוף, התוצאות של ביטול הפיקוח, עד כמה שאנו יכולים לראותן - הן רצויות. ואנו רוצים להמשיך לבטל כל פיקוח, אם אנו

אם אנו נוכל להיות פחות או יותר בטוחים שבטול כזה לא יגרום לאיבוד
גדולות של המחירים.

בא בחשבון בראש וראשונה, ואנו בודקים מאד
את העניין הזה, בטוֹל צו הבניה. יש בעניין זה לחץ מצויין מצד סגור העבודה,
כי הם מקוים שהם בטול הצו תבוא הקלה בשטח האבטלה, ואני חושב שהתקנה
היא מבוטלת. ואם אנו עכשו נבטל את הצו הזה, בודאי שתנועת הבנין תגבר,
כי ישנה עוד חמרי בנין בכספיות מסוימות, שאיננו יודעים בדיוק כמה
הן, והן באו ליבוא ללא תשלום. הדאגה היא לזה, מה יהיה בעוד 3 חדשים
שאז חמרים אלה כבר יכנסו לבנין, וכיצד אנו נספק אחר כך חמרים מספיקים
נוספים. השאלה הזאת קשורה טוב בשאלת המטבע והיבוא ואיננו יכול בכל
מקרה ומקרה לחזור לאותה שאלה, שהיא שאלת המפתח לכל העניינים. ויש עכשו
דיונים רבים על מה שקוראים יבוא ללא תשלום, ובאיזה עניינים אפשר להרשות
ובאיזה לא, מפני שיבוא ללא תשלום פירושו למעשה, לא מה שקודם חשבו או
אסרו - העברת הון. ישנם אסנים מקרים בודדים של העידת הון מסתתרת הסם
של יבוא ללא תשלום, אבל אלה הם מקרים בודדים. עד עכשו לא ראינו שיסגרו
כל כך הרבה יהודים שרוצים להעביר הון גדול בארצות סחורות. זוהי גם צורה
לא כל כך אידיאלית של העברת הון. אבל העובדה היא, שבמרבית המקרים של
כל המקרים שקוראים להם יבוא ללא תשלום, מוכרים למעשה לירות ישראליות
וקונים מטבע זר, דולרים בקורט שחור, בקורט בלתי רשמי, כי אולי אין זה
בכון לוטר שחור, כי הרבה מהטרנסקציות הללו נעשות בהסכמת הממשלה ובאשור
הממשלה, ובאשור השער הגבוה. אבל פירוש הדבר שאם הטרנסקציות הללו עוברות
היקף מסויים, שאז ההיצע של לירות והביקוש לדולרים יכול להשפיע לרעה
על הקורט החפשי של הדולר, ואנו מעוניינים מאד שהשער הזה לא יעלה על
2,5 ל"י הדולר. למעשה צריך היה לשאוף להורדת השער החפשי הזה, וזה דבר
אפשרי, אבל עניינים אלה הם לפעמים כל כך פרדוכסליים, שמצד שני אנו מפקחים
קצת מפני הורדת השער החפשי של הדולר, אם כי הדבר, לדעתי, אפשרי ואפשרי.
אנו בדקנו זאת עם בנקאים באמריקה, הרי כל המסחר הנזה נמצא בידי
מועטות של 3-4 אנשים באמריקה שמטפלים במטבע הישראלי. אני חושב, שלא
היה זה כל כך להוריד את הקורט החפשי של הדולר מ-2,5 לירות ל-1,5 ל"י,
אבל אז הפתוי להבריח כסף לחו"ל הוא הרבה יותר גדול. זהו המצב. אני מניח,
שברור מה שאני אומר. אם יהודי פה צריך לשלם במצב של מחזור נכסף 2,5 ל"י
בעד כל דולר, הוא לא קונה כל כך מהר דולרים. אבל אם יוכל להשיג את
הדולר בלירה וחצי, ואולי עוד פחות מזה. הפתוי הוא גדול יותר. מסוים כך
לי עוד לא ברור אם אנו צריכים באמת לשאוף להורדת הקורט החפשי של הדולר.

אולם ברור שכל שאלת היצוא והיבוא קשורה

בשאלות המטבע. וכפי שאמרתי אנו לומדים את השאלה, היא נמצאת בדיון. ואני
בעצמי וחברי חושבים שיש לברר אותה עם המומחים בממשלה. אבל אנו מצדדים
בצעדים מסויימים של שחרור חלקי של הפיקוח על המטבע. אבל על כך ברגע
זה איננו רוצה להרצות, כי ראשית כל העניין עדיין בדיון ובודאי בבוא הזמן
הממשלה תבוא בפני הכנסת ובפני הוועדות המתאימות עם הצעות בעניין זה, אם
תהיינה הצעות. אבל אני הייתי צריך להזכיר זאת, כי הבעיה הזאת קשורה
קשר הדוק בשאלות היבוא ועצומות בתר בשאלת הייצוא.

ואני רוצה לדבר עכשו על שאלה זו, כי היא

מעסיקה במיוחד את משרדי והיא חשובה מאד בשביל הכלכלה שלנו. אמנם, להלכה
כל אחד אומר: אנו מוכרחים לעשות יצוא, אנו מוכרחים להגביר את הייצוא.
על פן אין ויכוח. אלא מה? - לפי הקורסים שאנו גותנים לאנשים העוסקים
בייצוא, הם מאד מתקשים להתחרות בשווקי העולם. וברור הדבר, שאם אנו
עומדים על כך שהם ימסרו לאוצר את המטבע הזר לפי הקורט השלישי, יצוא
לא יעשו. וכבר עכשו ישנם כל מיני ותירוים בעניין זה, ובנותנים פרמיות
וטובטיות, ואני טוען שבאופן זה הוא האדם שמתמצא בכל הפרטים ואלה. לדעתי,
גם באוצר הוא איננו. וזה אחד הצדדים הקשים של כל הפיקוח שלנו ובמיוחד
על המטבע, שהצד האדמיניסטרטיבי של העניינים הוא כל כך קשה. אנו בין כך
איננו אדמיניסטרטורים כל כך מנוסים עד שהדברים שאולי במדינות אחרות
יכולים להתקיים, לנו קשה לקיים אתם והעניינים מסתדרים בערבוביה.

זה אמנם איננו הנימוק המכריע, אבל זה אחד הנימוקים מדוע אנו שואפים לשחרור מסויים של הפיקוח על המטבע.

בכדי לעשות יצוא גדול יותר, יש צורך בכמה דברים. המצב הדפלציוני הוא כשלעצמו טוב בכדי לזרז את התעשייה ללכת יותר בכיוון של יצוא. כל זמן שהתעשייה היתה יכולה למכור לא רק בלי קושי, אלא שלמעשה הביקוש למוצרי תעשייה עלה בהרבה על ההיצע, לא היתה לתעשייה כל דחיפה לעשות ייצוא. למכור במדינה במחירים גדולים יותר, זה היה הרבה יותר נוח מאשר לעשות יצוא. והמצב היה כזה, שאלה שעשו ייצוא קבלו מהממשלה את הרשות לדרוש מחירים יותר גבוהים בשביל המוצרים שמכרו בארץ. אבל כל העניין הזה נגמר עכשו, כי הממשלה יכולה להרשות מחירים גבוהים ביותר, אבל קונים אין, והקונים אינם מסלמים את המחירים. כל החשוב הזה נסתיים. מעכשו צריך לעשות יצוא תעשייתי על בסיס טהור, והם צריכים לייצא ולמכור במחירים שמתחרים בשווקי העולם. אמנם אז עוד הממשלה יכולה להגיד, אנו נותנים פרמיות ליצוא, שיטה שאיננה דוחה. אבל ראשית כל צריך לשאול, כמה זה יעלה למדינה, כמה אנו יכולים להוציא על זה, והרבה יותר פשוט היה אילו אפשר היה לתת לאנשים אלה קרוט אחר בשביל המטבע הזר שהם מכניסים.

לדעתי, המוצא יהיה, שאנו נשחרר את כל שטח הייצוא מפיקוח על המטבע, ויתכן, אני מקווה שיעלה בידי לשכנע את יתר החברים שלנו בממשלה, שצטרך לשחרר את כל המטבע הזר שאינו מתקבל באופן ישיר על ידי הממשלה. אבל על כך לעת אתה לא אדבר. אני רק מדגיש ששאלת הרחבת הייצוא קטורה קטר בדוק בשאלת המטבע.

אמנם, אין זה התנאי היחיד. התוצרת האיריאלית של הייצוא שלנו יהיו תפוחי הזהב. זהו הנבר הטבעי ביותר ליצוא. זהו פרי כמעט מונופוליסטי לארצנו. יש מכירה טובה. לעת עתה הביקוש עולה בהרבה על מה שאנו יכולים להציע. הפחד שהיה פעם אצלנו, שהייצוא הוא גדול מדי, שאי אפשר למצוא את הקונים, לעת עתה איננו קיים, וכנראה, שלא יהיה בזמן הקרוב, אלא כמובן אם, חלילה, תפרוץ מלחמה ואז בכלל אי אפשר לדבר מה יהיה, כי זה יחול על כל הדברים. אבל אם תהיה התפתחות פחות או יותר נורמלית אפשר להגיד, כי במשך השנים הבאות אין כל דאגה לאן למכור את הפרי. לדעתי, ולא רק לדעתי, אחד המאמצים של הממשלה צריך להיות מכוון לפיתוח נוסף וגדול של עץ זה.

אבל אנו מדברים גם על ייצוא של תעשייה. וגם לזה יש צורך בכיבוש שווקים. אין זה פשוט שאנו אוטרים: לפי המחירים האלה, אנו יכולים להתחרות. צריך להכניס את הסחורה שלנו לשווקים; צריך לחקור ולבדוק את המצב בשווקי העולם. וכנראה, יש לנו סיכויים מיוחדים באפריקה, לא כל כך בצפון אפריקה שם ישנם קסיים פוליטיים, אבל בחוף המערבי של אפריקה. אך לא כן הדבר לגבי ארצות תעשייתיות מובהקות, אם כי אנשים שכנראה יודעים את הדברים טוענים, שבעניינים מסויימים ובסדורים מסויימים, יש לנו אפשרות לעשות ייצוא אפילו לארצות הברית. אבל, על כל פנים, זה דורש עוד ארגון רב והוצאות תעסולה לא קטנות.

על כן אנו חושבים לעזור להקמת המוסד, שפעם אמנם בצורה מצומצמת, היה קיים, וזהו המכון לייצוא, שלוקח את עצם פעולת הייצוא מתשיינים בינוניים וקטנים שהם בעצמם אין להם לא הכוח הכספי ולא הנסיוני לעשות זאת בעצמם. אנו עושים לזה את ההכנות הדרושות, ואני מקווה שנגיע לידי תוצאות במסן לא כל כך רחוק.

עכשו ברצוני לעבור לשטח שאינו קטור כל כך ביצוא, אבל הוא אחד הגורמים המכריעים בשביל כל הכלכלה שלנו. יש דעה כללית, נדמה לי בלי הכדל מפלגה וזרם, שאנו זקוקים ליבוא הון, והמוסמים טוענים שקיים גרעון של יבוא הון, ד. הורביץ אומר שהגרעון הוא בסך בליון דולר, לפי צרכי הקליטה. לי זה נראה קצת מפורז, אבל קשה לעשות את החשבון. אולם בין אם זהו סך הגרעון ובין אם פחות, שאנו זקוקים להרבה הון מהחוץ, על כך אין כל שאלה. והתפקיד הזה לעודד את

יבוא ההון ולמסוך הון, נוטל במיוחד על המסדר הזה. ויש לנו מכשיר מיוחד לכך, וזהו מרכז ההשקעות. מרכז ההשקעות לעת עתה כמעט טעות מחוסר הוצאות, ואנו כבר החלטנו על מספר צעדים בכדי לשנות את המצב הזה. קודם כל כולנו בכווננו לדעת, מה שאנשים מאתנו ידעו מלפני כמה שנים, שלא די להגיד ליהודים: השקיעו כסף בישראל. צריך להגיד להם, במה להשקיע. מיטתו הציג עכשו, שאנו נשלח משלחת של שרים לחו"ל בכדי להגיד לאהודים שהם צריכים להשקיע כסף. אני חושב, שמשלחת כזאת צריכה להסלח רק לאחר שנעבד תכניות בנדיה מספקת להגיד ליהודים מלה, במה הם צריכים להשקיע, כי על זה הם שואלים, ועל כך לעת עתה אין לנו תשובה מסודרת.

מטרה כן אנו רוצים לשנות את המצב במרכז ההשקעות: א. שבמקום 40 מיליארד ש"ח ודמינו יודעים מה לעשות, נוסיב לעת עתה מספר מהותיים שייעבדו תכניות של תעסיות שאנו עוד מעוניינים שהן תוקמנה. במצב המצב הוא כזה, שבשטח התעסיה המעבדת, זו שקונה אטרי גלם בחוץ ועושה כאן מוצרים - וזהו רוב התעסיה שלנו - כמעט ואין אפשרויות נוספות, אבל לעומת זאת יש צורך בחיזוק והרחבת המפעלים הקיימים. ואנו רוצים לכוון את פעולת המרכז לרכישת שותפים למפעלים קיימים. עד עכשו התעסיה ברובה התבצעה לסותפות, היא רצתה לקבל הלוואות. והיהודים בחו"ל במידה שהם מוכנים אינם רוצים לתת הלוואות, אלא להלוות שותפים. עכשו, כשהתעסיה כל כך זקוקה להון חוזר, היא הרבה יותר מוכנה לקבל שותפים, עד שאנו רואים בטוח זה של הפעולה סיכונים. להצלחה.

ב. אנו רוצים לבדוק יותר את האפשרויות

שההון היהודי בחו"ל יסתמך באופן ישיר בבניה. לזה יש עוד צורך בכמה שנויים בחוק. אנו לא בטוחים יותר כל זמן שתהיינה הגבלות בטכר דירה לגבי בניינים חדשים. וזהו בקודה שעדיין איננה ברורה. אבל לדעתי וגם לדעת כמה מאנשינו צריך לבדוק את האפשרויות שיהודים בחו"ל יוכלו לבנות פה בתים ולרכוש קרקעות. אינני חושב ששיטה של בניה בתור השקעת הון מבחוץ לבניית בתים והשכרתם, היתה שיטה כל כך רעה.

ג. יש אצלנו צורך למעלה מכל ספק בהשקעת הון

גדול: במספר של תעסיות בסיסיות, כמו תעסיות הדשנים, יש צורך בעוד כמה מפעלים בשטח הכימיה ובייחוד בדרך של ניצול מוצרים צדדיים של בתי הזיקוק. יש אולי, אבל זה עדיין נוטל בספק, אפשרות של תעסיה בסיסית בשטח הברז והפלדה אם כי הדעות על כך מחולקות מאד. אמנם, חושבים שעכשו מצאו בנגב עפרות ברזל באיכות טובה יותר - הכמות עדיין איננה ידועה - אבל מי אפשר לעשות ברזל ופלדה בלי פחם ואת הפחם צריך להביא מהחוץ. מכחינה בטחונות זה רצוי, אבל מאד שני אם יהיה מצב מלחמה, אז אפשר יהיה להביא את החסרים מהחוץ. על כל פנים, על כך אינני רוצה להביע דעה.

ד. יש צורך בהשקעת הון גם בתחבורה שלנו.

וקיימת שאלה של פיתוח אוצרות, שכפי שחושבים הם בכל זאת במצאים בנגב. עכשו עומדת שאלה של בחושת. אם זה דבר מסוי ונסדדים מספיקים, ברור שבאמצעי פנים, לא נפתח את זה. שאלת הפרוספקטים גם כן קשורה בהשקעות הון, כי האמינות היא פחות מבינונית, אבל את זה אפשר לתקן על ידי תהליך מסויים שקוראים לו קלדינציה, ועובדים על כך והחמר כבר נמצא בחיפול, כנראה, שנמצאו אנשים שמתעניינים בזה.

אולם בזה קשורות שתי שאלות: ראשית, שאלת

התחבורה, כי הוצאות ההובלה לחצות מאד על המחיר. קודם כל זוהי שאלה של מסילות ברזל. המומחים חושבים שזה שבעון להביא את הדברים האלה לנמל חיפה בדרך הארוכה הזאת. סיכונים גדולים ליצור יהיו רק אם יהיה נמל במבדל-משקלון. הנמל אינו צריך להיות גדול, אבל לכל הפחות שהספינות תוכלנה להגיע אליו. זה קשור בהשקעות עצומות. וזוהי גם כן אחת המטרות של מרכז ההשקעות.

בשטח זה של מרכז ההשקעות כבר הכינונו

תכניות לריאוגניזציה, כדי שהמכשיר הזה יתפך למכשיר מציע ולא רק בוחן הצעות. אבל למט כן יש צורך לשנות את החוק, כי אחד המכשולים והעכובים

הגדולים של פעולת מרכז ההשקעות הוא בזה, שהוא כוחן כל הצעה והצעה
נאופן נפרד וקובע לכל ענין וענין תנאים נפרדים ומיוחדים. ויסנה עכסו
כבר דעה כללית שצריך לשנות את החוק בכיוון זה, שהחוק יקבע כללים, זאת
אומרת, לסוגים אלה ואלה נותנים הקלות ולסוגים אחרים, לא. וכל מי טענה
לסוג מסויים, רטאי לקבל את ההקלות הללו. זה לא רק עושה את הפעולה
להרבה יותר פשוטה, אבל בנות לאלה שרוצים להסקיע, את הבטחון מראש שאם
הם מטלמים תנאים מסויים, הם רטאים לקבל הקלות ואינם תלויים יותר
בהכרעה אינדבידואלית זו או אחרת.

זה גם יעשה את הפרוצדורה להרבה יותר
פשוטה, מפני שעד עכסו כל הצעה היתה נשלחת ל-5 משרדים לסמך חוות דעת,
וברור הדבר, שעם כל הרצון הטוב של אלה שספלו בזה, זה לקח זמן מסוים
עד שהגיעו לידי איזו הכרעה. גם את זאת אנו רוצים לשנות, ואני
מקוה שנוכל להגיש את התקונים לחוק הקיים לכנסת בזמן לא כל כך רחוק.
עד כה בענין מסיכת הון להשקעה.

לזה צריך להוסיף עוד תכנית, אולי קצת
יותר כמבנית, שאנו עכסו מעבדים אותה ומטתדלים לתת לה צורה כזאת שאפשר
יהיה להביא אותה בפני הכנסת. הכוונה היא להקים מסוד מיוחד או מרכז
מיוחד לסמך מסיכת הון של המסקיע הקטן והבינוני. קיימת קטגוריה של
יהודים שאינם מליונרים, אבל יש להם רכוש שהוא מתבטא בגבולות של
0-25 אלף דולר, והם לפי הטצב הקיים, פטוט אינם מוצאים את האפשרות
לא לבוא ולא להסקיע את הכסף. אנו רוצים לצוד בטביל אלה תנאים מיוחדים
וגם הצעות מיוחדות שבאות בחשבון בטבילם. אינני רוצה להכנס עכסו לפרטים.
הענין בטצא בעבוד, ובודאי תהיה הזדמנות להביא זאת בפני הועדה הזאת.
היזמה בענין זה יצאה ממשרד העבודה. מדוע דוק ממשרד העבודה, אינני
יודע, אני טצאתי את זאת כטבאתי למשרד. אך אין שום אסון אם הדבר נא ממשרד
העבודה. היזמה היא טובה, ואנו מטפלים בזה. עד כה ביחס למסיכת הון
מחולל.

מה בענין הטקעות בניירות ערך?

א. א. כהן:

טר המסחר והתעסיה פ. ברנטסיון: זה שטח מענין, אבל קצת מסובך, מפני
שהשטח הזה קטור עוד יותר בשאלת המטבע.
מה זאת אומרת ניירות ערך? זאת אומרת, שאנו לא אומרים א ליהודים, בואו
ותיקומו בית חרוטת או תקנו פרדים או תטעו פרודים, אלא אנו אומרים:
יש מפעל כזה ואנו רוצים למכור לכם מניות של המפעל או אגרות חוב, ובטביל
אנשים מסויים זוהי צורה הרבה יותר נוחה. אבל כל זה קטור בפתרון שאלת
המטבע, כי מיד בשאלת השאלה - באיזה טער. וגם מטעם זה אנו מאד שואפים
לכך שנוכל לשחרר לכל הפחות את הפיקוח על המטבע שנוגע לסמך שאנו קוראים
לו תנועת הון, כי בניגוד למצב בכל יתר המדינות, הכיוון של תנועת ההון
אצלנו הוא בעיקר חד-צדדי, כטובן, לא לגמרי, אבל נאופן מכריע, מפני
שיש עליה לא רק של אנשים אלא גם של הון. עליה זאת אומרת מיגרציה, סגרציה
של הון כמעט אינה קיימת בכל העולם, אבל היא טבעית אצלנו. זוהי ציובות,
ומסום כך אני חושב שאנו יכולים לעשות את הסיכון הזה, כי תמיד יש
סיכון בדברים כאלה, אבל אני חושב שיש לעשות זאת. זה היה פותר את
שאלת ההשקעות בדרך של ניירות ערך שהיא עכסו חסומה.

דעתה אני צריך להגיד משהו על מצב

האספקה והמלאי. אמנם אומרים לי שאין נותנים מספרים על המלאי מטעמים
בטחוניים. אני בטובן זה מפתח פחות מאנשים אחרים. אבל לעת עתה אינני
רוצה לתת את המספרים. יתכן שנוכל למסור את הנתונים האלה לוועדה מצומצמת.
אני חושב, שחברי הכנסת צריכים לדעת על כך, אבל לעת עתה אני רוצה לדבר
על כך רק באופן כללי, במיוחד מפני שיטנם מספרים רבים שאינני יודע.

ראשית כל אני רוצה להגיד מה שאינני
יודע. אינני יודע את מצב המלאי נארץ בכללותו, מפני שעד עכסו אין לנו

סטטיסטיקה כזאת שאומרת לנו מהו המלאי המדינה לגבי כל מצרך. אנו רוסמים
מה שאנו קונים ומחלקים, ולהלכה רוסמים כל המימפורטים. אבל, למשל, לגבי
הייצור המקומי, אני מאד מסופק אם יש סטטיסטיקה מאפשר לטמוך עליה.
כל הבעיה של סטטיסטיקה כלכלית מצלנו עודנה טעונה פתרון. אומרים
שהסטטיסטיקה ביחס לאוכלוסיה היא בטוב טוב. הסטטיסטיקה הכלכלית, הגורמת
לנו קשיים לא קטנים, היא לקויה מאד, ומינני יכול להגיד לכם, מפילו
אילו רציחתי, מהו מצב המלאי המדינה, לא רק מה שהממשלה קונה, אלא מה
שמגיע בצורה זו או אחרת ומה שמייצרים בארץ, כמה מזה צרכו ומה עוד
במצב בכל המחסנים, לא רק בצורת חמרי גלם אלא גם אתור סוציאלי, אין ביכולתי
לתת לוועדה עכשו מתונים פחות או יותר מדויקים, כי מינני יודע.

לעומת זאת, אפשר להגיד בערך דבר כזה:
בשטח חמרי הגלם לתעסיה בטכססיל אנו כנראה מכוסים לעת עתה עד חודש יוני.
בעבין זה אני סומך על הנחונים שקבלתי במערך. מינני אומר שבדקתי זאת.
זה עולו על כוחו של אדם לעשות זאת בבת אחת, אבל יש לי מקום לחשוב
שהנחונים האלה הם בסדר ומדויקים.

בשטח הסתכת אני גם כן חושב, שלעת עתה
המצב מניח את הדעת, אם כי פה מינני יכול להגיד עד איזה חודש. המצב
מניח את הדעת גם בשטח העורות. אבל אנו צריכים לדעת, שעם כל זאת -
ואנו שפחים שיש מצב כזה - הדאגה סוסיפה להתקיים, שאנו צריכים יותר
חמרי גלם ובכלל יבוא מאטר ההכנסה הגסוזה שלנו של המטבע חוץ. אמנם,
מהי ההכנסה של המטבע החוץ, איש מינני יודע. כידוע אנו מקבלים את ההכנסות
המטבע זר בצורה כזאת: חלק מהיצוא שלנו, אבל זהו חלק קטן מאד, אחר כך
באות הקרנות ואחר כך הכנסה מסכירתא אגרות סלווה העצמאות, ומענקות של
הממשלה האמריקאית. על כל פנים, מינני יודע במיזה הקיף הן הממשלה, יש
החשבים שנמטיך לקבל הענקות, אבל בסחון לעת עתה אין לאף אחד מאתנו. יש
ממשלה חדשה באמריקה והממשלה הבטיחה לבוחריה קיצוצים בעזרת חוץ. יתכן
שהממשלה האמריקאית מקיימת מה שהיא מבטיחה לבוחריה. על כל פנים, אין
לנו בסחון. באטר לשילוחים, מינני יודע אם הם בכלל מוטלים בספק, על כל
פנים התאריך מינני בטוח ויתכן שתהיינה הפתעות בצורה ובהיקף, כך שאיננו
יודעים מה יעמוד לרשותנו מפילו בחדשים הבאים, ומטום כך אין זה כל כך
קל לעשות את החשבונות.

זהו אחד הקשיים היסודיים שלנו שמונעים
מאתנו שחרור יותר רחב וכללי והענין לא ישתפר כל עוד לא הצלחנו להגביר
את הייצור שלנו במידה גדולה. כל מה שאנו מסתדלים לעשות סכרון לכך. אבל
המלאי בשטח חמרי הגלם מינני נותן מקום לדאגה מידית. אבל אין זאת אומרת
שיש לנו כל מה שהיינו רוצים.

ועכשו אני מגיע למלאי מצרכי המזון. פה
לוחץ במיוחד שטח המספוא. אולי החלק הגדול, באופן יחסי, של החקלאות
בנוי על הרפת והלול. יתכן שלא היה זה מן החמה, מינני טוחה ומינני בקיא
בזה, אבל זהו המצב הקיים. וגם בסביל הרפת והלול מיננו מייצרים בעצמנו
את המספוא במידה מספקת. ופה עומדת, לדעתי, בפני החקלאות שלנו אחת
הבעיות העקריות שמפני לא תשמעו את פתרונה, מי מינני יודע. אבל במסגרת
השאלות שאנו צריכים לפתור במדינה, המפתח, השאלה העקרית כמעט היא,
הגברת הייצור בשטח גדול הגרעינים בסביל הבהמות והעופות ובסביל מאכל
לגבי אדם. כיצד עושים זאת, זאת יכולים להגיד כמה אנשים שיושבים כאן
היודעים זאת יותר טוב ממני. אבל זוהי אחת הבעיות המרכזיות של מסקנו.
בינתיים אנו יכולים לקיים את הרפת והלול רק על ידי יבוא גדול של מספוא.
ולמעשה אין לנו די אמצעים במטבע זר. המלאי במובן זה מיננו כל כך מדגי
כפי שאומרים, וכל המייצרים מיננו שלנו, לא רק בחקלאות, גם בתעסיה, כולם
צועקים יתר על המידה, אבל זוהי צורה מיוחדת של עמידה על הסקה. אבל בזה
מינני רוצה להגיד שיש מצב אידיאלי בעתה זה של המספקה. לעת עתה אני יכול
רק להגיד שדאגתי בתובה לענין זה. לפני כמה ימים טדנו משהו בשטח זה
עם סדר החקלאות, כך שאני חושב שאין סכנת מיידיות.

מה שנוגע לחיטה וקסח, כלומר, ללחם, לפני שבוועיים היה מצב מסוכן מאד. באמת היה מלאי רק לזמן קצר בגלל כל סיבי עכוברים של אניות שבאו באותה עת. אבל כיום מצב המלאי אינו כל כך רע. אנו שוב נמצאים במצב שלכל הפחות לחדשיים, חדשיים וחצי, ישנו מלאי. הכוונה שלי היא להבטיח לכל הפחות ל-3 חדשיים וחצי, ואני חושב שזה נתון אפילו במצב הלא כל כך טוב של המטבע הזר שלנו. שאלה קשורה גם בבעיית האחסון ועטינו כמה פעולות בכדי להבטיח את אפשרויות האחסון לכמות כזאת, כמובן, אם אנו מדברים על אחסון בשקים. אין פרובלמה, לזה יש די מקום. אבל את החיטה צריך להביא בלי שקיים וגם לאחסן אותה בלי שקיים ולזה לא כל מקום מתאים, לזה ישנם מחסני סילוס מיוחדים. זה גם כן נמצא בתכנית, ואנו דואגים לכך. אבל בינתיים אי אפשר לתכנן את החיטה שבאה ללא שקיים לתוך שקיים כי זה מייקר את החיטה וגם איננו בטוחים אם יש לנו די שקיים. זה ביחס לשאלת החיטה. אני שוב חוזר ואומר, שאנו צריכים להסתחרר בחלק מתלותנו ביבוא חיטה ללחם.

לכסוף ברצוני להזכיר את טבעיות הפתוח הברוכות בשאלת הלחם. הלחם אינו נמצא בקצוב. ואנו רוצים להמנע כמעט בכל מחיר מקצוב על לחם. אבל היות ואנו נותנים לחם במחיר כל כך גבוה / חלק גדול - איננו יודעים איזה חלק - הולך למאכל לבהמות ולעופות, ובוזה קשה לעמוד. עד עכשו ניסו האנשים שלנו, לסנוע זאת על ידי פיקוח, ופיקוחי יש לו שני טובנים: יש פיקוח שקוראים באנגלית "קונטרול", זאת אומרת שליטה; המסלה מסתלסת על שטחים מסויימים; ויש קונטרול בגרמנית, וזהו דבר אחר שמוננו, ללכת ולראות אם הדברים נעשים כפי שהם צריכים להעשות. אצלנו קוראים לזה פיקוח פיזי. ואנו מקיימים צבא של פקחים.

אני רוצה להגיד מלים אחדות על הפיקוח ביחס לקסח ולחם. כמובן, יש תמיד לחם שנשאר בחנויות שמתייבש ואי אפשר למכור אותו. אני הצעתי לאנשים שלנו, אם אפשר לעשות סדור כזה שהחנויות לא יקנו לחם יתר על המידה. הרי החנויות יודעות בערך מהי כמות הלחם שהן יכולות למכור. ויש רושם שבכוונה קונים יותר, בכדי שאחר כך אפשר יהיה למכור את הלחם בתור לחם יבש למאכל לבהמות. יתכן שלא על ידי פיקוח, אבל על ידי סדרים קצת יותר מתיאמים אנו יוכלים למנוע חלק מהנזילה הזאת. אבל הדרך הבטוחה, כמובן, היא להעלות את מחיר הלחם. כל עוד מוכרים לחם אחיד בשליש המחיר, הפתוי לתת אותו כמאכל לבהמות הוא כל כך גדול, והעסק הוא כל כך טוב, שלדעתי פה הוא החור שצריכים לסתום אותו. אבל על כך עדיין אין החלטה. אני רק מביא את הבעיה בפני הועדה.

מה שנוגע לפיקוח הפיזי, כמעט אצל כל האנשים יש דעה שלילית ביחס לכך, אני מתכוון לפקחים שעומדים בצדי הדרכים ולפעמים עוצרים איזה אוטובוס ועל פי רוב, לא, ולפעמים מוצאים תריסר ביצים ועל פי רוב לפי ביצים אינם מוצאים, וכך הלאה. עד שאפילו חוגים שאנו חשבנו שהם חסידים גדולים ביותר של הפיקוח, אומרים שצריך לחסל זאת. אמשול אסר לי השר לבון: בתי גנים קץ לענין זה, שכל אחד יודע שהוא בלתי יעיל.

אולם לדבר זה יש עוד צד אחד מאד בלתי רצוי. מרבנים לא מעט שפה ושם הפקידים מקבלים שוחד. אתם יודעים את הדבר הזה. במשרדי מתאמצים למנוע מקרים כאלה, אך הרושם שלי הוא שהסמועות על כך היו מופרזות מאד, אם כי אני מודה שלפעמים קשה לגלות זאת, כי שני הצדדים מעוניינים לשתוק. אבל המצב גרוע ביותר ביחס לפקחים, כי הם נשלחים למקומות ואינם נמצאים במשרד, ואם יהודי נותן להם 50 לירות, מי יכול לבקר זאת? משום כך מתגבשת אצלנו דעה, שצריך לצמצם בהרבה את הפיקוח הפיזי, וכנראה שאנו נעשה צעדים אחדים לקראת זה.

אני חושב, שלעת עתה סיימתי. אני יודע שלא כיסיתי את כל השטח, ומבלי שאני רוצה, חלילה, להתערב במספר בניהול עיני הועדה, הייתי מבקש את היושב ראש לשחרר אותי עכשו, והשאלות תבאנה בישיבה הבאה. ד"ר לוינטל יכול להשאר ולענות על שאלות רבות שאני אינני יכול לענות עליהן מתוך חסר ידיעת הפרטים.

היו"ר מ. בנטוב: ממילא נתכוונו להקדיש יותר זמן מזה שנשאר לנו עד תום הישיבה לבעיות אלו, ולכן אני מציע שנקבע שבישיבה הבאה נשאל שאלות ואף נביע דעות.

אילו יכולנו לבקש את סר המסחר והתעסיה
להמציא לנו מספרים על הקיף הייצור, מהו היקף התפוקה כיום, בכמה ירד
הייצור לעומת השנה הקודמת, כי אז היה זה עוזר למהלך הדיון בישיבה
הבאה.

סר המסחר והתעסיה:

אני מציע שהיושב ראש יקבע איזה מספרים
רוצה הועדה לקבל, ואנו נשתדל להתאים

את ההיצע לביקוש.

א. כהן:

אני מציע שחברי הועדה יגיטו למשך המסחר
והתעסיה שאלות מנוסחות בכתב, כדי שבישיבה
הבאה נוכל לגשת לדיון וחלופי דעות בקשר לדברים שנסמעו. אני מניח, שהסר
רוצה לסמוע את דעת הועדה, כן ברצוני לומר, שאני מקווה שהסר יקיים
מצע אמיץ עם ועדת הכלכלה.

ס. פרלסטין:

הייתי מבקש את הסר שיסביר לנו בישיבה
הבאה, מהי מדיניות משרדו לגבי יבוא

סחורות מוגמרות.

היו"ר ס. בנטוב:

כל חברי הועדה יאסרו עוד היום את שאלותיהם
בכתב למזכיר הועדה.

י. אורני:

מתוך הבטיון, שלא כולם מגישים שאלות
בכתב, אני מציע שמהחברים שלא יגיטו
שאלות בכתב, לא תסלל הזכות לשאול את שאלותיהם בישיבה הבאה.

ב. אבניאל:

אני רוצה להדגיש הדגשה נוספת, כי אינני
רוצה ליצור תקדים שחייבים להגיש שאלות
בכתב. מי שיגיש שאלות בכתב, תבוא עליו ברכה; ומי שלא יגיש, וירצה
לשאול, ישאל.

היו"ר ס. בנטוב:

אני רוצה שחבר הכנסת אבניאל לא יצור
רושם שמישהו מתכוון למנוע אפשרות לשאול

שאלות.

היו"ר ס. בנטוב:

הישיבה בעולה.

הישיבה נועלה בשעה 13.00